

סיכומי הדף היומי

ת"ר ושננתם שיהיו דברי תורה **מחודדים** בפיך (קידושין ל')

לעילוי נשמת אבי מורי הר"ר צבי בן ר' אברהם גאסט ז"ל נלב"ע י"ט תשרי תשס"ד לפ"ק ת.נ.צ.ב.ה.
לעילוי נשמת אחי הר"ר משה בן ר' צבי גאסט ז"ל נלב"ע ל"ג בעומר תשס"ז לפ"ק ת.נ.צ.ב.ה.
יום רביעי כ"ט טבת תשע"ד ת.נ.צ.ב.ה.

מערכת: 073-249-0403 | sikumhadaf@bezeqint.net

לשמיעת הסיכומים: 0799-379-634

נא להתפלל לרפואת פינחס בן פייגא מרים

שבת קודש פרשת במדבר - כ"ז אייר תשע"ו

דף ד' ע"א

מבעה דמתניתין, לרב זה אדם והכי פירושו דמתניתין לא הרי השור שמשלם את הכופר ולכן אילו לא היה כתוב אדם לא היו למידין משור שאין אדם משלם את הכופר, ולא הרי האדם שחייב ד' דברים ולכן אין ללמוד שור מיניה שאינו משלם ד' דברים, הצד השוה שדרכן להזיק דגם אדם דרכו להזיק בישן דכייף ופשיט את רגליו, ושמירתן עליך דאדם שמירת גופו עליו.

מבעה לשמואל, זה השן ולשיטתו מה דתנא שור לרב יהודה היינו לקרנו, והכי פירושו דמתניתין לא ראי הקרן שכוונתו להזיק ולכן אין ללמוד שן מיניה אילו לא כתב שן ולא ראי השן שיש הנאה להזיקה ולכן אין ללמוד קרן מינה אילו לא כתוב קרן, וכשהזיק חב המזיק היינו רגל, לרבא תנא שור לרגלו והכי פירושו דמתניתין לא ראי הרגל שהזיקה מצוי כראי השן שאין הזיקה מצוי ולא ראי השן שיש הנאה להזיקה כראי הרגל שאין הנאה להזיקה, וכשהזיק חב המזיק לאתויי קרן, ולא קתני לה ברישא משום דרישא מיירי רק במועדים מתחלתן וקרן אינו מועד מתחילתו.

לרב דמבעה זה אדם לא למד כשמואל דמבעה זה השן דתנא שור וכולל כל מידי דשור, ושמואל לא למד כרב דתני בסיפא והאדם, ולא תני אדם ברישא דרישא מיירי בנזקי ממונו, ורב תנא אדם בסיפא לכוללו בהמזיקים שהן מועדים מתחילתן.

האדון פטור מנזקי עבדו ואמתו אע"ג שהן ממונו שהזיק משום דאם מחייבין אותו כל שעה שיכעיסנו רבו ילך וידליק גדישו של חברו כדי לחייב את רבו ונמצא מחייב את רבו מאה מנה כל יום.

דף ד' ע"ב

מבעה דמתניתין על כרחך אין זה מימ' דלא מצינו בקרא דמים נקרא מבעה, ואין לומר דמבעה דמתניתין היינו אש דכבר תני הבער, ואין הבער פירושו דמבעה מדקתני דמבעה יש בו רוח חיים ואין לאש רוח חיים.

רב אושעיא תני י"ג אבות נזיקין, ד' שומרים, חמשה דברים שהאדם חייב כשחובל בחבירו, ד' דמתניתין,

סיכומי התוספות

- א. ישן והביאו כלים אצלו ושרבן פטור דהם גרמו לו.
- ב. ומה"ט פטור אף בשוגג שלא יעשה במזיד ויאמר שוגג היית.
- ג. בכח שני או אחר שנחו דאילו בכח ראשון אדם המזיק הוא.

DO YOU WANT TO BE

יוצא מצות תלמוד תורה

SUMMARIZE

YOUR DAF HAYOMI

IN ABOUT 5 MINUTE

(English)

'ושננתם' שיהיו דברי תורה מחודדים בפיך
(קידושין ל')

FROM THE BEGINNING OF

בבא קמא

בארץ ישראל: IN HEBREW OR ENGLISH

0799379634

בחו"ל: IN ENGLISH במערכת קול הלשון

בארה"ב: IN ENGLISH 718-9066400

בשיעורי דף היומי # 10

האם אתה רוצה לצאת מצות תלמוד תורה

תסכם את הדף במשך 5 דקות

חדש!!! גם באנגלית!

לשמיעה בארץ הקודש

גם בלשון הקודש וגם באנגלית:

0799379634

בחו"ל באנגלית: במערכת קול הלשון

בארה"ב באנגלית: 718-9066400 # 10

ותנא דמתניתין לא תני ליה משום דלשמואל דמבעה זה השן התנא לא מיירי בנזקי אדם, ולרב דמבעה זה אדם היינו אדם דאזיק בגופו ממונו של חברו, ורב אושעיא תני אדם דאזיק אדם אחר בגופו בידים או אדם דאזיק ממונו בהיזק דממילא.

רבי חייא תני כ"ד אבות נזיקין, כפל, דו"ה, גנב המשלם ע"פ עצמו שאינו משלם כפל, גזלן, עדים זוממין אונס, ומפתה, מוציא שם רע, מטמא, מדמע, מנסך, וי"ג דלעיל.

יום ראשון פרשת נשא - כ"ח אייר תשע"ו

דף ה' ע"א

רבי הושעיא לא תני הני דתני רבי חייא, דתני רק ממונא ולא קנסא, וגנב וגזלן בכלל שומר חנם דטוען טענת גנב כגנב וטענת גזלן כגזלן, ולא תני עדים זוממין דסובר כר"ע דקנסא הוא ולכן אין משלם ע"פ עצמו, ולא תני אונס מפתה דצער ובושת תני בחמשה דברים ופגם בכלל נזק ובקנס לא מיירי, מטמא מדמע ומנסך אם היזק שאינו ניכר שמיה היזק תני נזק ואם לא שמיה היזק הו"ל קנס, ור"ח אפילו אם סובר שמיה היזק תני ליה דאינו דומה לנזק דמינכר.

תנא דידן תני מנינא לאפוקי הני דרבי אושעיא, ור"א תני מנינא לאפוקי הני דר"ח, ור"ח תני מנינא למעוטי מפגל דבקדשים לא מיירי, ולמעוטי מוסר דבדיבורא לא מיירי, ושאני מוציא שם רע, דאית ביה מעשה בעילה, ושאני עדים זוממים דהתורה קראו מעשה.

תנא דידן תני אבות משום דאיכא תולדות, ור"א ור"ח תני אבות אע"פ דאין להן תולדות לאשמועינן דכולן כאבות לשלם ממיטב.

כוונת המשנה במה דתנן לא הרי השור כהרי המבעה דאילו כתב רק שור לא היינו למדים מבעה מיניה במה מצינו, ואילו היה כתוב שור ומבעה לא היינו למדים אש מיניה.

דף ה' ע"ב

אילו היה כתוב רק שור ועוד אחד מן המזיקין היינו לומדים כל המזיקין מהם במה הצד דמה שור שאין דרכו לילך ולהזיק וחייב ק"ו שאר המזיקין שדרכן לילך ולהזיק דחייב, וכי תימא שאני שור דתחלת עשיתו לנזק גיליף מאחד מהמזיקין, חוץ מקרן שאין ללמדו משאר המזיקין שמועדין מתחלתן משא"כ

קרן ולמ"ד קרן עדיפא דכוונתו להזיק^ט גם קרן אפשר ללמוד בצד השוה.

טעם שכתב התורה המזיקין ולא למדים אותן מכח צד השוה, הוא משום הלכותיהן שיש בזה מה שאין בזה קרן לחלק בין תם למועד, שן ורגל לפוטרו ברשות הרבים, בור לפטור כלים, ולרבי יהודה דמחייב על כלים בבור לפטור אדם ממיתה, אש לפטור טמון, ולרבי יהודה דחייב בטמון לחייב גם בליחכה נירו וסכסכה אבניו הגם שאינו ראוי לה שאין עיקר האש לכך.

יום שני פרשת נשא - כ"ט אייר תשע"ו

דף ו' ע"א

אבנו סכיננו ומשאו שהניחן בראש גגו ונפלו ברוח מצויה והזיקו בהדי דאזיק הוה תולדה דאש דכח אחר מעורב בו.

הצד השוה דמתניתין,

לאביי לאתויי אבנו סכיננו ומשאו שהניחן בראש גגו ונפלו ברוח מצויה והזיקו אחר שנפלו דאינו תולדה דבור שהרי כח אחר מעורב בו, וילפינן מאש שכח אחר מעורב בו וחייב, וילפינן מצד השוה דבור ואש.

לרבא בור המתגלגל ברגלי אדם ובהמה והזיקו אחר שעמדו דאינו תולדה דבור שאין מעשיו גרמו לו וילפינן משור שהגם שאין מעשיו גרמו לו וחייב, ואע"פ דשור דרכו לילך ולהזיק וחייב מצד השוה דבור דשור^כ.

לרב אדא בר אהבה כל אלו שאמרו חכמים שיש להם רשות להשליך נזקיהן לר"ה כגון פותקין ביבותיהן וגורפים מערותיהם ומקלחים שופכים לר"ה בימות הגשמים שאע"פ שיש להם רשות אם הזיקו אחר דנח חייבים, דאינו תולדה דבור כיון שעשאו ברשות וילפינן משור דחייב אע"פ שמהלך בר"ה ברשות ואע"פ דשור דרכו לילך ולהזיק וילפינן ממה הצד דשור ובור^כ.

לרבינא לאתויי כותל ואילן שנתנו לו בית דין זמן לקוץ האילן ולסתור הכותל ונפלו לאחר הזמן לרשות הרבים והזיקו דחייב דאינו בור משום שאין תחלת עשיתו לנזק וילפינן משור ואף על פי ששור דרכו לילך ולהזיק ילפינן ממה הצד דבור ושור דחייב^כ.

דף ו' ע"ב

סיכומי התוספות

ד. אפילו שילם דלא אמרינן בממון כאשר זמם ולא כאשר עשה, לריב"א דאפשר בחזרה, לר"י דבממון עונשין מן הדין.

ה. ור"ח תני ליה דבשומר אתא לידיה בהתירא וגנב וגזלן אתא לידו באיסורא.

ו. והא דלא תני שור דאזיק שור דמשלם חצי נזק ושור דאזיק אדם דמשלם נזק שלם מגופו כיון דמ"מ אינו משלם נזק שלם.

ז. ואפילו עדים זוממים באופן שרצו לחייב זיבורית משלמים מיטב.. שהוא בחזקת שימור.

ח. ואינו בחזקת שימור.

ט. לרש"י שן לא מצי למילף מאש דמה לאש שמועדת גם לאין ראוי לה תאמר בשן ולכן בור יוכיח דחייב רק לראוי לה, לתוס' שן אפשר ללמוד מאש דמה שאינו ראוי אינו בכלל שן ומ"ש רש"י דבור פטור באינו ראוי והיינו אדם, כ' תוס' דראוי למות בהבלא אבל כלים אינם ראויים דלא מזקי להו הבל, אש נלמד במה הצד דהא דכח אחר מעורב בו משא"כ שאר המזיקין אינו קולא באש שהרי עי"ז הולך ומזיק למרחוק ואינו קולא אלא בבור הנעשה ע"י כח אחר.

י. ואם הזיק בהדי דאזלי לתוס' בדעת רש"י חייב בעל הבור מטעם אש ולתוס' אם נתגלגל ע"י רגל אדם חייב המגלגל מטעם אדם דדרכו להתבונן בכך ואם נתגלגל ע"י בהמה משלם בעל הבור ובעל הבהמה כ"א חצי, שור ואדם שדחפו שור לבור אם האדם דחפו בכוונה משלם הכל שלא בכוונה משלם חצי.

יא. הלך בר"ה והתזיז ברה"י חייב משום רגל ברשות הניזק.

יב. ומיירי בהזיק בין בהדי דאזלי ובין לאחר שנפל.

יג. לתוס' אם רק שלו הוזל אע"פ שאינו מקבל עליהם מאתיים וזו אין נוגתים לו משום דפשע ואם לא פשע אפילו שוות יותר ממאתים וזו יכול לטול קודם שימכור פחות משוויים, לרי"ף זל דכו"ע ושוות מאתיים אע"פ דלא פשע לא יקבל כיון דזהו שווין ואם רק שלו זל יקבל כיון דאינו יכול למוכרן בשווין.

הא דתנן במתניתין כשהזיק חייב המזיק ולא תני חייב המזיק, דהתנא ירושלמי הוא שמדבר בלשון קיצור.

'מיטב שדהו ומיטב כרמו ישלם' לרבי ישמעאל היינו מיטב של ניזק, לרבי עקיבא לא בא הכתוב אלא לגבות לנזקין מן העדות.

לרב אידי בר אבין, לרבי ישמעאל הפסוק מיירי באכל ערוגה בין הערוגות שמינות וכחושות ולא ידעין הך ערוגה הנאכלת אם הייתה שמינה או כחושה דמשלם שמינה, ולר"ע לא בא הכתוב אלא כשידוע כמה אכל דיתן לו המזיק מיטב שדותיו שוה אותן הדמים, ורבא הקשה עליו דהמוציא מחבירו עליו הראיה.

לרב אחא בר יעקב הפסוק מיירי שהייתה עידית דניזק כזיבורית דמזיק, לרבי ישמעאל נותן כעידית דניזק מכח גזירה שוה משדה שכתוב אצל הניזק וכדכתיב 'ובער בשדה אחר' דהיינו שדה דניזק לשדה שכתוב אצל המזיק דכתיב 'מיטב שדהו', לר"ע מיטב שדהו ומיטב כרמו ישלם היינו מי שמשלם, ורבי ישמעאל פשטות דקרא דמשלם מזיק ממיטב דידיה היינו באופן זיבורית דמזיק גרוע מעידית דניזק דנותן עידית דמזיק.

יום שלישי פרשת נשא - א' סיון תשע"ו

דף ז' ע"א

שור רעהו ולא שור של הקדש לחכמים היינו דבין הדיוט שנגח הקדש ובין הקדש שנגח הדיוט פטור והוא הדין כל שאר המזיקין, לרבי שמעון בן מנסיא הקדש שנגח הדיוט פטור, והדיוט שנגח הקדש בין תם בין מועד משלם נזק שלם דדווקא רעהו תם משלם חצי נזק ומועד נזק שלם ור"ע סובר כרבי שמעון.

האומר הרי עלי מנה לבדק הבית דינו ככל בעל חוב שגובין מבינונית.

כתיב 'מיטב שדהו' וכתיב 'כסף ישיב לבעליו' ודרשו חז"ל דישיב הוא ריבוי דשוה כסף דינו ככסף ואפילו סובין, לתירוץ קמא רבא כשמשלם מדעתו ולא אטרכיה לצעוק עליו בב"ד יכול לשלם סובין וכשמשלם בעל כרחו צריך לשלם עם מיטב, לאבבי דאם הניזק רוצה קרקע יותר גדול מבינונית יכול המזיק לאמר לו אם אתה לוקח כדינך בעידית אשלם לך כעכשיו ואם לא אתן לך בינונית כשער היוקר, לתירוץ בתרא דרבא כל מה שמשלם לו יתן לו מהעידית כגון אם משלם עם סובין יתן לו מעידית דסובין שיש לו, לרב פפא ר"ה בריה דרבי יהושע כל המטלטלין הוא מיטב דיכול למוכרן בכל מקום, אבל קרקע דנמכר רק כאן צריך לשלם עם מיטב.

דף ז' ע"ב

מי שהיו לו בתים ושדות וכרמים ואינו מוצא למוכרן במאתים זוז אם הוזל שיווי הקרקעות בעולם ולכן אינו יכול לקבל עליהם מאתים זוז נותנים לו אפילו אלף זוז דדינו כעני שאין לו מאתים זוז, ואם רק קרקע שלו

הוזל מפני שמחזר אחרי מעות אין נותנין לו כלום, ואם בתשרי שוה פחות ממאתים ובניסן שוה מאתים ועומד בתשרי כיון דאינו עני ואינו עשיר משלימין לו עד מאתיים^י.

ניזק דינו לגבות מקרקע עדיית ואם רוצה תשלומיו מבינונית כדי להרויח חתיכת קרקע יותר גדול, לאבבי אם בא לגבות ממנו בתשרי יכול המזיק לומר לו אם אתה מקבל עידית כדינך קח קרקע בשיווי של עכשיו, ואם אתה רוצה בינונית קח חתיכת קרקע יותר קטן בשווי של ניסן, לרב אחא בר יעקב אם התורה נתן להניזק זכות בעידית ודאי יש לו זכות גם בבינונית וזיבורית ואין המזיק יכול לדחותו לקחת חתיכת בינונית יותר קטן כשווי של ניסן.

מלוח דינו בבינונית ואם רוצה לקבל תשלומיו בזיבורית כדי להרויח קרקע יותר גדול לרב אחא בר יעקב יכול הלוח לומר לו אם אתה מקבל בינונית כדינך קח קרקע בשווי של עכשיו, ואם אתה רוצה זיבורית קח חתיכת קרקע יותר קטן בשווי של ניסן, לרב אחא בן רב איקא יש להמלוח זכות בזיבורית בשווי של תשרי דאם לא כן ימנעו המלוין מלהלוות שיאמרו אילו לא הלוינו היינו יכולים לקנות קרקע כזו.

אשה גובה כתובתה מזיבורית ואם אומרת תן לי מבינונית יותר קטנה, אומרים לה אם את לוקחת כדינך קח קרקע בשיווי של עכשיו ואם לא קח בינונית כשיווי של ניסן.

יום רביעי פרשת נשא - ב' סיון תשע"ו

דף ח' ע"א

שומת עידית, לרבי ישמעאל דגובה מן המזיק לפי עידית הניזק שמין כפי קרקעות הניזק, ולשיטת רבי עקיבא לפי רבי אבא שמין כפי עידית המזיק, ולפי תירוץ ראשון בש"ס לתנא דברייתא בשל עולם הן שמין ולתירוץ שני נחלקו הברייתות אם בשלו הן שמין או בשל עולם הן שמין.

מי שהיה עליו נזקין ובעל חוב וכתובת אשה ואין לו אלא עידית כולם גובין מן העידית, בינונית כולם גובין בינונית, זיבורית כולם גובין זיבורית, עידית ובינונית וזיבורית נזקין בעידית בעל חוב בבינונית וכתובת אשה בזיבורית, עידית ובינונית נזקין בעידית בעל חוב וכתובת אשה בבינונית, עידית וזיבורית נזקין בעידית ובעל חוב וכתובת אשה בזיבורית, בינונית וזיבורית נזקין מבינונית ובעל חוב למ"ד דשמין בשל עולם שמין מבינונית ולמ"ד בשלו הן שמין אם היה לו עידית בשעת ההלוואה א"כ נשתעבד לו הבינונית ואפילו אם מכר העידית אחר כך גובה מבינונית אע"ג דבשעת הגבייה הוי הבינונית עידית שלו, ואם לא היה לו עידית בשעת ההלוואה לא נשתעבד לו הבינונית וגובה מזיבורית.

לעולא דבר תורה בעל חוב גובה מזיבורית אפילו אם

סיכומי התוספות

י. באו לגבות בבת אחת כל הקודם בשטר גובה מן האחרון תחלה אם נזקין קדמו גובה מן האחרון אפילו הוא עידית, ואם בע"ח וכתובה אחריו גובין מעידית ואפילו עידי עידית, לתירוץ א' בתוס' אין נזקין גובין ממשועבדים אלא אם עמד בדין לתירוץ ב' מלוח הכתובה בתורה ככתובה בשטר.

משום דאם יוציאנו משמעון יהא עליו תרעומות.

יום חמישי פרשת נשא - ג' סיון תשע"ז

דף ט' ע"א

הקונה שדה שלא באחריות ויצאו עליה עוררין^{טו} עד שלא החזיק בה ותיקן גבולות השדה יכול לחזור בו אחר שהחזיק בה אינו יכול לחזור בה^{טז}, וי"א אפילו אם קנה באחריות דאמר לו המוכר כשיכתבו לך בית דין שטר טירפא שבדין נטלו ממך אשלם לך.

רב הונא ורב אסי תירצו סתירת הפסוקים 'דמיטב שדהו' ו'כסף ישיב' דיכול לשלם או עם מיטב דקרקע או עם כסף, ואם אין לו ילפינן מריבוי דישיב דיכול לשלם אפילו עם סובין^{טז}.

שני אחים שחלקו ירושת אביהם אחד נטל קרקע ואחד כספים ובעל חוב אביהם גבה הקרקע ללישנא קמא חוזר ונוטל חצי הכספים מאחיו, וללישנא בתרא אומר לו להכי לקחתי כספים דאם יגנבו לא אשתלם ממך ולהכי לקחת קרקע שאם יגבה ממנו בעל חוב לא אשלם לך.

שני אחים שחלקו קרקע אביהם וגבה בעל חוב קרקע של אחד מהם^{טז}, לרב בטלה מחלוקת דאחים שחלקו יורשים הם, לשמואל איבד חלקו דאחים שחלקו כלקוחות שלקחו שלא באחריות, לרב אסי יחזיר לו או רביע בקרקע או רביע במעות דמספקא ליה אם כיורשין הן או כלקוחות, וממון המוטל בספק חולקין.

דף ט' ע"ב

למצוה אין צריך לבזבז שלישי ביתו.

להידור מצוה כגון אם מצא ב' ספרי תורה לקנות ואחד הדור מחבירו יוסיף שלישי דמים ויקח את ההדור^{טז}, ואיבעיא אם היינו שלישי שבתוך הדמים כגון אם הקטן נמכר בששה יוסיף שני דינרים או שלישי מעל הדמים שיחלוק הדמים לשנים ויוסיף חלק שלישי, למערבא בשם רבי זירא עד אותו שלישי שמוסיף משום הידור מצוה אינו נפרע לו בחייו, ומה שיוסיף בהידור מצוה יותר על שלישי יפרע לו הקב"ה בחייו.

מסר שור ובור לחרש שוטה וקטן והזיקו חייב, לפי ריש לקיש היינו שור קשור ובור מכוסה כיון דדרך השור לנתק את הקשר מעצמו וכיסוי של בור דרכו שנופל מאליו נמצא שלא שמרו כראוי ולכן חייב אפילו אם החרש התיר השור וגילה הבור^{טז}, אבל מסר לו גחלת פטור דדרך שנחלש מאליו ולא הוה ליה לאסוקי אדעתיה שהחרש ילבה אותו, לרבי יוחנן חייב רק אם מסר לו שור מותר ובור מגולה מפני שהשור

יש לו עידית ובינונית, שנאמר 'בחוץ תעמוד והאיש אשר אתה נושה בו יוצא אליך את העבוט החוצה' ודרכו של לוח להוציא פחות שבכלים, וחכמים תקנו שגובה מבינונית כדי שלא תנעול דלת בפני לוי.

מי שהיה עליו נזיקין ובעל חוב וכתובות אשה והיה לו עידית בינונית וזיבורית ומכרן לשלשה בני אדם ביום אחד נכנסו הלקוחות תחת הבעלים וכל אחד גובה כדינו, מכרן זה אחר זה כולן גובין מן האחרון אפילו הוא זיבורית, דהראשונים יכולים לומר הנחתי לך מקום לגבות ממנו דאין נפרעים מנכסים משועבדים במקום שיש נכסים בני חורין, אינו לו גובין מלפניו אין לו גובין מלפני פניו^{טז}.

מי שהיה עליו נזיקין ובעל חוב וכתובות אשה והיה עליו נזיק ובעל חוב וכתובות אשה ומכר כל שדותיו ללוקח אחד ביום אחד נכנס תחת הבעלים וכל אחד גובה כדינו, מכרן זה אחר זה אם לקח זיבורית באחרונה יכול לומר להם הנחתי הזיבורית אצל המוכר לגבות ממנו ושעבודכם חל עליו, לקח עידית באחרונה יכול לדחות הניזקין אצל בינונית דאם לא יקבל יכול לחזור הזיבורית להמוכר, אם מת המוכר אין כולם גובין מעידית דיכול לומר אי אפשרי בתקנת חכמים במה שתקנו דאין גובין מנכסים משועבדים במקום שיש בני חורין, וכל אחד גובה כדינו.

דף ח' ע"ב

לוקח שלקח עידית באחרונה ומכר בינונית וזיבורית נזיקין בעל חוב וכתובות אשה גובין מעידית כיון דשעבודן חל עליה כשקנה הבינונית והזיבורית מדין אין גובין ממשועבדים במקום שיש בני חורין ואין להלוקח קרקעות אחרות שיכול לדחותם אצלן, מכר עידית ושייר בינונית וזיבורית לאבוי כולם גובין עידית מלוקח שני כיון שלקח שעבודו, לרבא הראשון מכר לשני כל זכויותיו וכיון דאילו היו אצל הלוקח ראשון היה יכול לדחותן לגבות כדין מדין אי אפשרי בתקנת חכמים גם השני יכול לדחותן בכך.

ראובן שמכר כל שדותיו לשמעון ושמעון מכר הבינונית ללוי ולא הניח אצלו עוד בינונית אחרת, רצה המלוה גובה מעידית מראובן דאמר לו אתה הבעל דין שלי שלקחת כל שעבודי מבעל חובי, רצה גובה מלוקח שני משום דזכותו בבינונית.

ראובן שמכר שדה לשמעון באחריות ובא בעל חוב דראובן וטרפו משמעון יכול ראובן להיות בעל דינו כנגדו בבית דין, אם יש לו שום תביעה עליו כגון אם טוען פרעתין, משום דמה שאתה מוציא משמעון יחזור עלי, וי"א דהוא הדין אם מכרו שלא באחריות

סיכומי התוספות

טו. יצאו עליה אנסין א"י לחזור אפילו לקח באחריות.

טז. לרש"י אחר שקנאו קנין גמור א"י לחזור, לתוס' יכול לחזור כל זמן שלא הלך על מצריה לראות עניינה ולא נתן כסף.

יז. רי"ף פוסק כר"פ ורהבדר"י דכל מטלטלין מיטב הוא, ור"ת פוסק כר"ה דבנזקין או כסף או מיטב ואי ל"ל אפילו סובין, ופועל אפילו ל"ל דוקא זוזי.

יח. דהיייתה אפוקתי דאל"כ אינו יכול ליקח רק חלקו של אחד.

יט. לתוס' אתרוג שלישי בגודל.

כ. לתוס' משום דדרך החשו"ו להתירו ולהסירו.

כא. לתוס' משום דסובר דדרך חשו"ו לשמור.

והבור הזיקו בלי החרש, ופטור אפילו מסר לו שלהבת שהחרש הוא שנטלה והולכה לגדיש ושרפה ולא מחמת אש^כ.

יש אופן שאם הכשיר מקצת הנזק חייב על כל ההזק ויתבאר בדף י'.

אינו חייב אלא אם הזיק נכסים של ישראל הדיוט ולא של הקדש ושל הפקר, שור הניזק שנכנס לרשות המזיק והזיקו המזיק פטור, ורשות הניזק והמזיק פעמים חייב ופעמים פטור ויתבאר בדף י"ג-י"ד.

חומר בשור מבור שהשור משלם כופר ושלישים של עבד ואם הרג אדם ונגמר דינו אסור בהנאה ודרכו לילך ולהזיק וחייב על הכלים לחכמים דבור פטור על הכלים וחייב על שור פסולי המוקדשים שנפדה.

חומר בור מבשור, שתחלת עשיתו לנזק ומועד מתחלתו.

חומר שור מאש שמשלם כופר ושלישים של עבד ואם נגמר דינו אסור בהנאה, וחייב אם מסרו לחרש שוטה וקטן, חומר באש משור שמועדת מתחלתו.

חומר מאש מבור, שדרכה לילך ולהזיק, ומועדת לאכול בין דבר הראוי לה כגון עצים ובין דבר שאין ראוי לה כגון כלים וליחכה נירו וסכסכה אבניו, חומר בור מאש שתחלת עשיתו לנזק מסרו לחרש שוטה וקטן חייב וחייב על טמון^כ.

יום שישי פרשת נשא - ד' סיון תשע"ו

דף י' ע"א

תנן במתניתין הכשרתי במקצת נזקו חבתי בתשלומי נזקו כהכשר כל נזקו, היינו דחפר אחד תשעה טפחים ובא אחר והשלימו לעשרה לחכמים דהאחרון חייב בין מת בו השור בין הוזק, אע"פ שעשה מקצת ההיזק, ודלא כרבי דסובר דהראשון חייב בנזקין והשני חייב במיתה, או דמתניתין הוא גם לרבי ומיירי במת דהשני חייב.

מסר שורו לחמשה בני אדם ופשע בו אחד מהן והזיק ואין השור שמור בלי שמירתו חייב בכל נזקו דהוא עשה כל ההזק, ואם השור שמור גם בלי שמירתו פטור^כ.

ריבה חבילות בהדלקה של חבירו וקירבה על ידי החבילות לגדישו של אחרים ובלי חבילותיו לא היה שורף גדישו חייב בכל הנזק, דהראשון לא עשה כלום דבלי חבילותיו היה האש נכבה.

דף י' ע"ב

ה' שישבו על ספסל אחד ובא אחד ונסמך עליהם ולא יכלו לעמוד ושברו האחרון חייב דכחו כגופו דמי^כ.

הכוהו עשרה בני אדם בעשר מקלות בין בבת אחת בין בזה אחר זה ומת לחכמים כולן פטורין שאין ידוע על ידי מי נהרג, דכתיב 'כי יכה כל נפש אדם' כולה נפש משמע, לרבי יהודה בן בתירא בזה אחר זה האחרון חייב מפני שקירב מיתתו דכל דהוא נפש משמע.

פחת נבילה משעת מיתה עד העמדה בדין לניזק, והמזיק משלם מה שהנזק שוה יותר על דמי הנבילה, כמו שדרשינן כן באדם המזיק ואע"ג שהזיקן בידיים, וכן דרשינן בשומר שכר גם באופן דשכיח, וכן בשור שנגח אע"ג דשכיח וההזק נעשה בידיים.

שבת קודש פרשת נשא - ה' סיון תשע"ו

דף י"א ע"א

טורח נבילה להעלותו מן הבור, לאחרים על המזיק הוא דכתיב 'כסף ישיב לבעליו והמת', וכן סובר אבא שאול דמוטל על השומר שכר להביא ממקום שמתה שם, דדרש פסוק 'ביאהו עד' שיבא עדודה לבית דין, ות"ק חולק ופירוש הקרא שיבא עדים שנטרפה באונס ויהא פטור.

גנב וגזל בהמה וכלים ונפתחו אצלו, לעולא א"ר אלעזר שמין הנבילה והשברים ויחזירם לבעליהם ויוסיף עליהם מה שהיו שוים יותר בשעת גניבה וגזילה, לרב פפי אין שמין אלא ישלם בהמה וכלים מעולים והשברים שלו וכן הוא מנהג הדיינים^כ, לרב ושמואל אף לשואל אין שמין, ולהלכה אין שמין לגנב ולגזלן, אבל לשואל שמין.

שליא שיצתה מאשה מקצתה ביום ראשון ומקצתה ביום שני כיון דאין מקצת שליה בלי ולד שמא רוב מיחוי הולד יצא באותו מקצת לכן חוששת לטמא טהרות שתגע מיום ראשון^כ, אבל אינה מתחלת למנות אלא מיום השני, וכן שליה שיצתה מקצתה קודם שחיתת הבהמה חוששין שמא היה בו רובו של העובר והרי זה כילוד ואינו ניתר בשחיטת האם^כ.

דף י"א ע"ב

בכור אדם שמת תוך ל' יום אין פודין אותו בין מת מעצמו כיון שלא חי חודש ימים, ובין שנהרג אע"פ דאילו לא נהרג היה חי דנתמעט מקרא ד'אך פדה תפדה'^כ.

בהמה גסה ודקה לחכמים נקנה במשיכה לר"ש בהגבהה.

אחין שחלקו שמין המלבושים מה שעליהן בכלל חלקן בירושה, ובגדול האחין העוסק בנכסיהם אין שמין

סיכומי התוספות

כ. שק מלא תבואה משמע מרש"י דחייב בבור לתוס' הוא בכלל פטור כלים.

כג. וכ"א ישלם כפי חלקו, חפר י' ובא אחר וחפר עוד טפה פטור.

כד. ד' שישבו על ספסל של אחר ושברוהו לרשב"ם פטורים דשאלו לסתם בני אדם והוי מתה מחמת מלאכה, לר"ר עזריאל האחרון חייב.

כה. לתוס' כן הוא מעיקר הדין דחייב להחזיר הגניבה או דמיה.

כו. לתוס' היינו לאוסרה לבעלה דלענין טהרות ספק טומאה בר"ה ספיקו טמא ובר"ה טהור.

כז. אפילו מה שבבנים.

כח. לתוס' מיירי בחי אך נעשה טריפה.

כט. ורשות בידם למחות.

דניחא להו שיתכסה במלבושים נאים^ל, ומה שעל בניהם ובנותיהן אין שמיין דאין מבזין אותן לבא לבית דין^{לא}.

שומר שמסר לשומר לר' אלעזר פטור מפילו שומר שכר שמסר לשומר חנם כיון שמסרו לבן דעת^{לב}, לרבא שומר שמסר לשומר חייב מפילו שומר חנם שמסר לשומר שכר דאמר לו בעל הבית לך אני מאמין בשבועה ולא לר^{לד}.

יום ראשון פרשת בהעלותך - חג השבועות - ו' סיון תשע"ו

דף י"ב ע"א

עשה שורו אפותקי ומכרו אין בעל חוב גובה ממנו דאין קול דנשתעבד ולא ידעו הלקוחות להזהר, עבדו אפותקי ומכרו בעל חוב גובה ממנו דיש קול לשעבודו^{לז}, לפי עולא א"ר אלעזר גובה מיתומים מפילו לא עשהו אפותקי דסובר דעבדים כקרקע, לרב נחמן על פי תנאים עבדים כמטלטלין^{לח}.

כותבין פרוזבול כדי שלא תשמט חובו בשיעית אם יש ללוה קרקע, דאז לא מחוסר גובינא והקרקע ברשות המלוה, ואין כותבין פרוזבול על עבדים לשיטת התנאים הסוברים דדינו כמטלטלין.

מכר לו קרקע ומטלטלין וקנה הקרקע בכסף שטר וחזקה קנה המטלטלין אגב הקרקע מפילו אם אין המטלטלין בתוך הקרקע.

מכר לו קרקע ועבדים, החזיק בקרקע קנה העבדים אם עומדים בתוך הקרקע בין אם עבדים כקרקע כיון דניידי אינו דומה למכר עשר שדות בעשר מדינות דהם מחובר, ובין אם עבדים כמטלטלין כיון דניידי אין נקנין אגב קרקע אלא אם הם צבורים^{לז}.

מכר לו עשר שדות בעשר מדינות כיון שהחזיק באחת מהן קנה כולן^{לז}.

מכר לו עבדים ומטלטלין החזיק בעבדים לא קנה מטלטלין, מפילו אם עבדים כקרקע אין מטלטלין נקנין אגבן כיון דהוי קרקע דניידי ואינו דומה לקרקע דקנין אגב דכתוב בו 'ערי מצורות ביהודה', ואם המטלטלין עליו קונה מפילו אם עבדים כמטלטלין דקונה כקנין חצר, ודוקא אם העבד כפות דאינו חצר מהלכת ודומה לחצר^{לז}.

דף י"ב ע"ב

תנן במתניתין דאינו חייב בנזקין אלא בנכסים שאין בהן מעילה, משמע דכל שאין בהם מעילה אע"פ דהן

קדשים חייב לרבי יוחנן מיירי במזיק שור שלמים של חבירו דהוא קדשים קלים וכשיטת רבי יוסי הגלילי דקדשים קלים ממון בעלים הוא.

הפקיד בהמת שלמים אצל חבירו וכפר ונשבע והודה לרבי יוסי הגלילי משלם קרן וחומש ואשם, כיון דקדשים קלים ממון בעלים הוא, ודרש כן מקרא ד'ומעלה בה' וכחש בעמיתו' דכחש בה' וגם בעמיתו.

המקדש אשה בחלקו שזכה בקדשים לאחר שחיטה בין בקדשי קדשים בין בקדשים קלים אינה מקודשת, גם לרבי יוסי הגלילי דלאחר שחיטה זכו משולחן גבוה.

כהן שקיבל בכור חי בזמן שבית המקדש קיים אע"פ שהוא קדשים קלים משולחן גבוה זכה ואינו שלו גם לרבי יוסי הגלילי, ובזמן הזה או בזמן הבית בחוץ לארץ דאינו עומד להקרבה הרי הן ממונו של כהן ומקדש בהן את האשה.

יום שני פרשת בהעלותך - ז' סיון תשע"ו

דף י"ג ע"א

ומעלה מעל בה שם וכחש בעמיתו, דמשמע דיש קדשים שהן ממון בעלים, לרבי יוסי הגלילי היינו קדשים קלים, לבן עזאי היינו שלמים אע"פ שטעונה סמיכה ונסכים ותנופת חזה ושוק וקל וחומר בכור בחוץ לארץ שאינו עומד להקרבה, ולא מעשר בהמה אע"פ שהוא קרב שלמים דכתיב 'לא יגאל' דהיינו שאינו נמכר דלאו שלו הוא, לאבא יוסי בן דוסתאי לא אמר בן עזאי אלא בבכור.

לרבא מה דתנן דחייב אם הזיק ממון שאין בהם מעילה אינו לרבות דחייב אם הזיק שלמים של חבירו אלא פירוש המשנה הוא דחייב על נכסי הדיוט ולא של הקדש.

שור שדחף שור לבור אם המזיק תם בעל השור משלם רביע ואם הוא מועד משלם חצי נזק, לחכמים בעל הבור פטור, לרבי נתן כל מה דליכא לאשתלומי מבעל השור גובה מבעל הבור.

שור שלמים של המזיק^{לז} שהזיק אינו גבוה מבשרן של חלק הבעלים כנגד אימריהן שהוא חלק גבוה לשיטת חכמים החולקים על רבי נתן ולא אמרינן דבשור אחד אמרינן ליכא לאשתלומי מהאי משתלמנא מהאי, וי"א דגם לרבי נתן דווקא כשמצא שורו בבור גובה הכל ממנו משום דאומר אני מצאתי שורי מת בבורך, אבל הכא הלא האימורים הזיק עם הבשר.

סיכומי התוספות

ל. אך בגדי שבת שמיין.

לא. וש"ח שמסר לש"ש ונגנבה ונאבדה ש"ש חייב לבעלים.

לב. לטעם זה אם שני נאמן יותר מהראשון - פטור.

לג. וכן מיתומים.

לד. במילי דרבנן לגבות משעבוד דס"ל שעבודא לאו דאורייתא ולפרוזבול וקנין אגב אבל לאונאה ושבועה דהוא דאורייתא כקרקע דמי.

לה. בהמות נקנות אגב קרקע אע"ג דניידי משום דאין להן דעת, וקרקע אינו נקנה אגב קרקע מפילו קרקע הסמוכה לתהום ואגבה תקנה העליונה.

לו. אם נתן דמי כולן.

לז. וישן דהוי משתמרת לדעתו.

לח. לשיטת רבי יוסי הגלילי דממונו הוא.

לט. חצר השותפים אך מיוחד לאחד לפירות ולשניהם לא לשוורים לכו"ע חייב על שן ורגל.

תודה שהזיקה הניזק אוכל הבשר והמזיק חייב להביא לחמי תודה.

אין מזיק חייב אלא אם כן הזיק נכסי ישראל.

מה דתנן דאינו חייב אלא אם כן הזיק נכסים מיוחדים, לרב יהודה למעוטי שני שוורים של שני בני אדם שהיו רודפים אחר שור של אדם אחד דשניהם פטורים, לברייתא למעוטי דאם שור הפקר נגח וזכה בו אחר דאין הניזק יכול להוציאו ממנו, לרבינא למעוטי נגח ואחר כך הקדיש או הפקיר, דבעינן שיהא לו בעל אחד משעת נגיחה עד שעת העמדה בדין.

שור הניזק שנכנס לרשות המזיק והזיקו שורו של המזיק פטור דאמר המזיק להניזק למה נכנס שורך לרשותי.

חצר השותפים חייבים השותפים זה לזה על נזקי קרן דלא גרע מרשות הרבים, ובנזקי שן ורגל לרב חסדא חייבים דהוי בכלל ובער בשדה אחר, אע"פ דאינה מיוחדת להניזק כיון דאינו רשות הרבים, לרב אלעזר פטורים דאינו בכלל ובער בשדה אחר כיון דאינו מיוחדת להניזק (ועי' דף י"ד).

שומר חנם שזאל שומר שכר ושוכר שנגח שורו של השומר לשורו של המשאיל חייב נזק שלם אפילו אם שור המזיק הוא שור תם, ואם נגח שור של המפקיד לשור דעלמא או לשורו של השומר אם קיבל השומר עליו שמירת גופו ולא שמירת נזקי המפקיד חייב בשור תם חצי נזק ובשור המועד נזק שלם, ואם קיבל עליו השומר שמירת נזקי השומר חייב, ואם נפרצה בלילה או שפרצה לסטין ויצתה והזיקה פטור דהוה ליה אונס.

יום שלישי פרשת בהעלותך - ה' סיון תשע"ו

דף י"ד ע"א

הזיק המזיק ברשות הניזק לרבי טרפון אפילו בשור תם חייב נזק שלם ולחכמים תם משלם חצי נזק, ברשות המזיק פטור, רשות של שניהם לשוורים ולפירות חייב קרן תם חצי נזק ומועד נזק שלם ושן ורגל פטור, רשות שניהם לשוורים ורשות פירות רק לאחד הוי שדה אחר כלפי אותו שאין השדה מיוחדת לו לפירות וחייב על של ורגל.

רשות שניהם לפירות ולא לשוורים לאבי כיון דאינה מיוחדת לשוורים הוי שדה אחר וחייב על שן ורגל, לרבי זירא כיון דאינה מיוחדת לאחד לפירות אינו בכלל שדה אחר ופטור.²¹

חצר הפונדק שהזיק זה את זה בשן ורגל הואיל ואינו מיוחד לבני רשות הרבים אלא לאותן הדרים הוי בכלל שדה אחר וחייב.

דף י"ד ע"ב

פרה שהזיקה טלית וטלית שהזיקה פרה אין אומרים שיטול את הפרה שהזיקה טליתו או שיטול הטלית שהזיק פרתו אלא שמיין הניזקין בכסף וישלמו.

מי שחייב בחיוב נזקין ומת אין גובין מנכסי יתומים אלא אם הניח אביהן קרקע, ולא ממטלטלין דאפשר דהיתומים קנו אותם לאחר מיתת אביהם, ואם תפס הניזק מטלטלין מאביהם כשהיה בחיים אין מוציאין אותו ממנו.

קרקע עבדים ושטרות אין להם אונאה, דאפילו מכרן ביותר משתות מדמיהן אין המוכר חייב להחזיר²².

דיני קנסות אין דנין אותו אלא בית דין מומחין ולא בית דין של הדיוטות.

מודה בקנס ואחר כך באו עדים נחלקו אם חייב קנס.

אין מחייבין המזיק אלא על פי עדים שהם בני חורין ישראלים.

נשים בכלל פרשת נזיקין בין אם הן מזיקין או ניזוקין.

יום רביעי פרשת בהעלותך - ט' סיון תשע"ו

דף ט"ו ע"א

השוזה הכתוב אשה לכל עונשין שבתורה, ולכל דינין שבתורה, ואם נגח שור את האשה חייב עליה כופר.

חצי נזק לרב פפא הוא חיוב ממון משום דסתם שוורים לאו בחזקת שימור הן וצריכין שמירה ומן הדין היה צריך לשלם נזק שלם רק התורה חס עליו כיון דהשור עדיין אינו מועד ולכן חייב רק חצי נזק, לרב הונא בריה דרב יהושע הוא חיוב קנס דסתם שוורים בחזקת שימור הן ומן הדין היה צריך להיות פטור והתורה קנסו כדי שישמור שורו וכן ההלכה.

מה דתנן הניזק והמזיק בתשלומין, למ"ד פלגא נזקא ממונא פירושו דגם הניזק מפסיד כיון דאין המזיק משלם אלא מחצה, ולמ"ד פלגא נזקא קנסא פירושו דפחת נבילה שייך להניזק, וקתני לה בתם אע"פ שאין המזיק משלם כל הנזק ובמועד אע"פ דהמזיק כבר מועד.

המית שורי את פלוני משלם כופר על פי עצמו, עבדו של פלוני אינו משלם ע"פ עצמו, שורו של פלוני למ"ד פלגא נזקא ממונא משלם על פי עצמו, ולמ"ד פלגא נזקא קנסא אינו משלם ע"פ עצמו.

דף ט"ז ע"ב

כלב שאכל כבשים גדולים וחתול דאכל תרנגולים גדולים משונה הוא והוי תולדה דקרן ותם משלם חצי נזק ולא מגבינן בבבל ואם תפס אין מוציאין ממנו²³, ואם לא תפס ואמר קבעו לי זמן שאדון עמו בארץ ישראל קבעינן לו ואם לא הלך מגדין אותו²⁴.

21. עד חציה.

22. לר"ת דוקא תפס המזיק עצמו.

23. למ"ד פלגא נזקא ממונא פטור.

24. כל חיה מועד במידי דאורחיה כגון זאב וטרף ארי ודרס בחצר הניזק משלם נזק שלם ובר"ה פטור, אפילו נחש שאין נהנה מנשיכתו כיון דאורחיה בהכי הוי כרגל, ולרבי אליעזר במסכת סנהדרין חיות הנ"ל אין להן תרבות, ונחש מקושר יש לו תרבות.

לא יגדל כלב רעה בתוך ביתו ולא יעמיד שם סולם רעוע דכתיב 'לא תשים דמים בביתך', ואם העמיד ולא סלקם מנדין אותו.

ה' תמין בהמה אינה מועדת ליגח ליגוף לשוך לרבוץ לבעוט, ה' מועדים בהמה מועדת לאכול את הראוי לה, לשבור בדרך הילוכה, שור המועד, שור המזיק ברשות הניזק לרבי טרפון דגם תם משלם נזק שלם, והאדם.

הזאב והארי והדוב והנמר והברדלס והנחש מועדים אפילו בנשיכה, לרבי אלעזר בזמן שהן בני תרבות וגידלן בביתו אינן מועדין, הנחש מועד לעולם¹⁰⁷.

יום חמישי פרשת בהעלותך - י' סיון תשע"ז

דף ט"ז ע"א

ברדלס הוא נפרזא שהוא אפא שהוא צבוע נקבה, לרבי מאיר אף צבוע זכר מועד מתחלתו.

הבהמה אינה מועדת לרבוץ ללישנא קמא דרבי אלעזר היינו דווקא על פכים גדולים אבל קטנים אם רבצה עליהן ברשות הרבים פטורה וברשות הניזק חייבת נזק שלם ותולדה דרגל הוא, וכן למעך ילדים קטנים ובהמה קטנה, אבל.

צבוע זכר לאחר שבע שנים נעשה עטלף, לאחר ז' שנים נעשה ערפד, לאחר ז' שנים נעשה קימוש, לאחר ז' שנים נעשה חום, לאחר ז' שנים נעשה שד.

אדם שלא כרע במזדים, לאחר ז' שנים שדרו נעשה נחש.

דף ט"ז ע"ב

ארי ברשות הרבים דרס ואכל פטור דאורחיה והוי שן ברשות הרבים, טרף ואכל לשמואל חייב דלאו אורחיה היא ותולדה דקרון הוא ומשלם חצי נזק ברשות הרבים, ואם טרף להניח או לגורותיו אורחיה לטרוף ופטור ברשות הרבים.

תם משלם חצי נזק מגופו ומועד משלם נזק שלם מעליה שבנכסיו.

'וישכב חזקיהו עם אבותיו ויקברוהו במעלה קברי בני דוד' היינו אצל מעולים שבמשפחה והיינו דוד ושלמה.

כתיב באסא מלך יהודה 'ויקברוהו בקברותיו אשר כרה לו בעיר דוד וישכיבוהו במשכב אשר מלא בשמים וזנים' היינו מיני מיני בשמים, או דבשמים נקרא כך שכל המריח בהן בא לידי זימה.

כתיב בירמיה הנביא 'כי כרה שוחה ללכדני ופחים טמנו לרגלי', לרבי אלעזר שחשדוהו מזונה, לר' שמואל בר נחמני מאשת איש.

'יהיו מוכשלים לפניך בעת אפך עשה בהם', דאמר ירמיה לפני הקב"ה רבש"ע אפילו בשעה שעושין צדקה הכשילן בבני אדם שאינן מהוגנים כדי שלא

יקבלו עליהן שכר.

יום שישי פרשת בהעלותך - י"א סיון תשע"ז

דף י"ז ע"א

כתיב בחזקיה 'וכבוד עשו לו במותו' דהושיבו ישיבה על קברו לעסוק תורה¹⁰⁸, ונחלקו ר' נתן ורבנן אם היינו שלשה ימים או שבעה או שלושים, לרבי יהודה שיצאו לפניו ל"ו אלף שקרעו בגדיהם עד שנראו כתפיהם, לרבי נחמיה שהניחו ספר תורה על מטתו ואמרו קיים זה מה שכתוב בזה¹⁰⁹.

בזמן הזה בלויית אדם גדול, י"א דמוציאין ספר תורה אך אין מניחין אותו על מטתו, וי"א דהניחו אך אין אומרים קיים זה מה שכתוב בזה, שאלו לרבי יוחנן כשיצא מבית הכסא וענה אחר שנטל ידיו והניח תפילין דאמרינן דקיים זה מה שכתוב בזה אך אין אומרים שלימד לאחרים.

גדול תלמוד שמביא לידי מעשה דמעשה גדול מלימוד עצמי אבל ללמד לאחרים גדול ממעשה¹¹⁰.

כל העוסק בתורה ובגמילות חסדים זוכה לנחלת שני השבטים יוסף ויששכר, וי"א דאויביו נופלין לפניו כיוסף וזוכה לבינה כיששכר.

פרק כיצד הרגל

דף י"ז ע"ב

אב דמזיק דרגל הוא דהבהמה מועדת לשבור בדרך הלוכה עם רגלה, ותולדה דרגל הוא דמועדת לשבור דרך הילוכה בגופה, בשערה, באוכף שעליה, בשליף שעליה, בפרומביה שבפיה, בזוג שבצוארה, חמור במשאו.

בהמה שהייתה מהלכת ומבעטת משונה הוא והוי תולדה דקרון ותם משלם חצי נזק.

היו צרורות מנתזין מתחת רגליה ושבירה את הכלים וכן חזיר שהיה נובר באשפה ומתיז צרורות לחכמים אע"ג דכחו כגופו דמי הלכה למשה מסיני הוא דתולדה דרגל הוא ומשלם חצי נזק, לסומכוס משלם נזק שלם.

דרסה על הכלי ושבירתו ונפל על כלי אחר ושבירו על הראשון משלם נזק שלם ועל האחרון משלם חצי נזק. תרנגולים מועדים להלך כדרכן ולשבר, היה דליל קשור ברגליו או שהיה מהדס והתיז צרורות ושיבר את הכלים משלם חצי נזק וכדין צרורות.

תרנגולים שהיו מפריחין ממקום למקום ונגעו בכנפיהן בכלים ושבירן או שהיו מהדסין על עיסה ופירות וטינפו או ניקרו משלם נזק שלם, ברוח שבכנפיהן לחכמים משלם חצי נזק וכדין צרורות דהיזק בכחו, וכן אם העלו עפר או צרורות על עיסה ופירות.

סיכומי התוספות

מד. רחוק ד' אמות.

מה. דווקא חזקיה דהוה גדול בתורה ובמעשים טובים ביותר אבל בלאו הכי אסור לישוב ע"ג מיטה ש"ת מונח עליו. מו. לתוס' לימוד עצמי גדול שמביא אחרים לידי מעשה.